

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-72>

УДК 338.432:631.17

СТАН ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ДИНАМІКИ ОНОВЛЕННЯ ПАРКУ ТЕХНІКИ

STATE OF TECHNICAL POTENTIAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES AND DYNAMICS OF RENEWAL OF EQUIPMENT PARK

Бондаренко Валерій Михайлович

доктор економічних наук, професор,
декан факультету аграрного менеджменту,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5929-7158>

Сидоренко Віталій Васильович

аспірант,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-4980-9592>

Bondarenko Valerii, Sidorenko Vitalii

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

У статті здійснено ґрунтовний аналіз сучасного стану та тенденцій трансформації технічного потенціалу аграрних підприємств України в умовах глобальної нестабільності та воєнно-економічних викликів. Доведено, що поглиблення технологічного розриву зумовлене стійким зростанням вартості інноваційних енергоефективних моделей на світовому ринку та обмеженістю внутрішніх джерел фінансування. Виявлено структурну зміну пріоритетів технічного забезпечення, що проявляється у нарощуванні парку обприскувачів як інструменту інтенсифікації виробництва на фоні загального скорочення інших видів техніки. Обґрунтовано необхідність розробки адаптивної стратегії технічної модернізації, яка має базуватися на поєднанні політики критичного імпорту, стимулюванні вітчизняного машинобудування та впровадженні цифрових систем моніторингу. Запропоновано підходи до диференційованої державної підтримки оновлення техніки для різних категорій господарств з метою забезпечення їхньої конкурентоспроможності.

Ключові слова: технічний потенціал, аграрні підприємства, динаміка оновлення, відтворення основних засобів, сільськогосподарська техніка, інвестиційні пріоритети, регіональна диференціація, енергоефективність, продовольча безпека.

The article provides a thorough analysis of the current state and transformation trends of the technical potential of agricultural enterprises in Ukraine amidst global instability and military-economic challenges. The methodological basis of the study is formed by the dialectical method of cognition and a systematic approach to studying economic phenomena, which allowed for a comprehensive assessment of the technical potential state within a dynamic external environment. A combination of general scientific and special methods was utilized, specifically: theoretical generalization and comparison to analyze the contributions of domestic and foreign scholars regarding financial and credit support and innovative development of the agricultural sector; statistical and economic analysis for processing official data on the movement of agricultural machinery and identifying renewal patterns; and the grouping and graphic visualization method for investigating territorial differentiation of technical equipment across Ukrainian regions. It has been established that a recessionary type of machinery fleet renewal dominates the agricultural sector, where the intensity of decommissioning fixed assets – particularly grain harvesters and tractors – significantly outpaces the volume of investment-driven replenishment. It is proved that the widening technological gap is caused by the steady increase in the cost of innovative energy-efficient models on the global market and the limited availability of internal financing sources. A structural shift in technical provision priorities has been identified, manifested in the growth of the sprayer fleet as a tool for production intensification against the backdrop of an overall reduction in other types of machinery. Particular attention is paid to the regional aspect, where, using the example of Vinnytsia and other regions, a deep territorial disproportion in the provision of energy capacities is revealed, exacerbated by security

risks in frontline areas. The necessity of developing an adaptive strategy for technical modernization is substantiated, which should be based on a combination of critical import policies, stimulation of domestic machine-building, and the implementation of digital monitoring systems. Approaches to differentiated state support for machinery renewal for various categories of farms are proposed to ensure their competitiveness and strengthen the state's food security in the long term.

Keywords: technical potential, agricultural enterprises, renewal dynamics, reproduction of fixed assets, agricultural machinery, investment priorities, regional differentiation, energy efficiency, food security.

Постановка проблеми. Сучасний стан матеріально-технічного забезпечення аграрних підприємств України характеризується поглибленням системної кризи, що виявляється у прогресуючому скороченні технічного потенціалу та порушенні циклів відтворення основного капіталу. Головна проблема полягає у стійкій деструктивній динаміці, за якої темпи фізичного зносу та списання застарілих сільськогосподарських машин суттєво випереджають обсяги надходження нової техніки, що особливо критично простежується на прикладі парку зернозбиральних комбайнів та тракторів. Ситуація ускладнюється значним зростанням вартості інноваційних енергоефективних моделей на світовому ринку та нестабільністю вітчизняного фінансово-кредитного середовища, що робить сучасні технології недоступними для більшості середніх і малих господарств. Поряд із кількісним дефіцитом спостерігається гостра технологічна нерівномірність, де необхідність переходу до точного землеробства та низьковуглецевих моделей стикається з критичним браком інвестиційних ресурсів і залежністю від імпорту комплектуючих. Додатковим дестабілізуючим фактором виступає регіональна диспропорція технічної оснащеності, спричинена військовими ризиками та логістичними перешкодами, що призводить до занепаду технічного парку в окремих областях і створює загрозу для продовольчої безпеки держави. Таким чином, виникає об'єктивна потреба у розробці механізмів стабілізації технічного потенціалу, які б дозволили зупинити деградацію матеріальної бази та забезпечили перехід до якісного оновлення парку машин на засадах інноваційності та економічної виправданості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування та ефективного використання технічного потенціалу аграрного сектору перебувають у центрі уваги багатьох провідних науковців. Зокрема, В. Коваль обґрунтовує, що в умовах нестабільності світових ринків та зростання геополітичних ризиків першочерговим завданням стає оптимізація фінансово-кредитного забезпечення

аграрних підприємств [1]. Цю думку розвиває О. Заремба, підтверджуючи стратегічну важливість капіталовкладень для галузі, проте акцентуючи на необхідності їх раціонального використання в умовах жорсткого обмеження ресурсів та постійних військових загроз [2].

Оцінюючи ринкову ситуацію, Л. Єфімцева доводить, що на сучасному етапі спостерігається нестача пропозиції на ринку агротехнологічних послуг, а діяльність його операторів критично залежить від інфляційних процесів та загального стану економічного середовища [3]. У контексті глобальних тенденцій О. Головна зазначає, що європейський ринок сільськогосподарського обладнання, який є орієнтиром для вітчизняних підприємств, перебуває на стадії високої зрілості та безперервного циклічного впровадження інновацій [4].

Проблематику вартості та доступності засобів механізації досліджує І. Губарев, зауважуючи, що у глобальному аграрному секторі фіксується стійке зростання цін на техніку, спричинене технологічним прогресом та змінами у нормативному регулюванні [6]. Як шлях до вирішення цієї проблеми, Н. Савченко пропонує впровадження політики критичного імпорту, що, за її розрахунками, здатне стимулювати збільшення внутрішнього виробництва сільгосптехніки в Україні на 20–30% [5].

Важливим аспектом сучасних досліджень є також екологізація та цифровізація технічної бази. Науковці наголошують, що основним завданням інновацій є розроблення адаптованих машин – посухостійких та низьковуглецевих моделей, оснащених системами GPS-моніторингу, що дозволяє суттєво знизити операційні витрати [7]. На завершення, В. Петров підкреслює, що процеси глобалізації та міжнародної інтеграції вимагають посилення координації між провідними світовими виробниками для забезпечення технологічної узгодженості в галузі сільськогосподарського машинобудування [8].

Поглиблення наукових розвідок у цьому напрямі дозволить обґрунтувати стратегічні пріоритети державної підтримки та розробити ефективні механізми адаптації підприємств

до роботи в умовах високої вартості капітальних благ та воєнно-економічних викликів. Це, у свою чергу, забезпечить не лише збереження виробничої спроможності галузі, а й закладе підґрунтя для її майбутньої модернізації відповідно до міжнародних стандартів інноваційності та енергоефективності.

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість наукових напрацювань, присвячених технічному забезпеченню аграрного сектору, низка аспектів залишається недостатньо висвітленою, що зумовлює потребу в їх подальшому детальному вивченні. Перш за все, потребує глибшого аналізу критичний розрив між темпами вибуття та оновлення основних видів техніки, що спостерігається в останні роки, оскільки загальні статистичні показники не повною мірою розкривають причини деструктивної динаміки у сегменті зернозбиральних комбайнів та посівних агрегатів. Наявні методичні підходи переважно зосереджені на оцінці загальної вартості основних засобів, залишаючи поза увагою специфіку фізичного оновлення парку в умовах воєнних ризиків та обмеженого доступу до сервісного обслуговування імпортних машин.

Крім того, наукового уточнення вимагає питання структурної деформації технічного потенціалу за категоріями господарств, адже значне зосередження техніки в господарствах населення за мінімальних темпів її оновлення створює технологічну ілюзію забезпеченості, яка не відповідає реальним потребам інтенсивного виробництва. Залишається малодослідженим і вплив регіональної диференціації на стратегію відтворення технічної бази, зокрема відсутні чіткі рекомендації щодо відновлення потенціалу в областях, де парк зазнав значних фізичних втрат, порівняно з регіонами, що функціонують у відносно стабільних умовах.

Окремої уваги потребує обґрунтування економічної доцільності впровадження дорогих цифрових надбудов та екологічно адаптованих моделей сільгоспмашин у період жорсткої фінансової дефіцитності. Більшість існуючих праць розглядають інновації як безальтернативний шлях розвитку, проте механізми їх окупності для середніх і дрібних товаровиробників в умовах високої інфляції та волатильності цін на агропродукцію залишаються дискусійними. Таким чином, необхідність розв'язання цих суперечностей визначає напрям подальшого наукового пошуку в контексті формування життєздатної моделі

технічного переоснащення вітчизняного агро-виробництва.

Формування цілей статті. Метою статті є оцінка сучасного стану технічного потенціалу аграрних підприємств України, аналіз динаміки оновлення основних видів сільсько-господарської техніки на основі статистичних даних та обґрунтування пріоритетних напрямів подолання деструктивних тенденцій відтворення технічного парку в умовах ресурсних обмежень і воєнних ризиків.

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань:

- проаналізувати кількісні та якісні зміни у складі парку техніки аграрних підприємств та господарств населення протягом 2024 року;
- розрахувати показники надходження та вибуття техніки для виявлення найбільш критичних технологічних розривів;
- дослідити регіональні особливості розподілу технічного потенціалу з виокремленням лідерів та областей, що потребують першочергової підтримки;
- сформулювати рекомендації щодо стимулювання оновлення технічної бази через інструменти державної політики та впровадження інноваційних рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оцінка кількісних показників надходження та вибуття основних засобів у розрізі категорій господарств та видів машин відкриває можливість для ідентифікації глибинних структурних деформацій, які виникають під тиском інфляційних процесів та обмеженого фінансово-кредитного забезпечення. Важливим етапом аналізу є зіставлення регіональних рівнів технічної оснащеності, зокрема на прикладі Вінницької та інших областей, що дозволяє виявити територіальну нерівномірність розподілу енергетичних потужностей та обґрунтувати необхідність диференційованого підходу до стимулювання оновлення технічного парку. Такий підхід забезпечує перехід від теоретичних узагальнень до практичного підтвердження гіпотези про прогресуюче технологічне відставання окремих сегментів галузі та потребу у впровадженні адаптивних інноваційних рішень.

Як зазначає В. Коваль, в умовах нестабільності світових ринків та зростання геополітичних ризиків оптимізація фінансово-кредитного забезпечення аграрних підприємств [1, с. 307].

Дослідження О. Заремби, підтверджує важливість капіталовкладень для аграрного сектору, але вказує на необхідність їх раціо-

нального використання, особливо в умовах обмежених ресурсів та військових загроз [2, с. 734].

Як зауважує Л. Єфімцева, ситуація з цінової кон'юнктури склалася через нестачу пропозиції на ринку агротехнологічних послуг для їх більшості видів. Значною мірою попит і пропозиція формувалися під впливом зовнішнього середовища, зокрема, інфляційних процесів у державі. Дослідженням доведено поступове скорочення кількості операторів пропозиції на ринку і залежність їх результатів діяльності від стану зовнішнього та економічно-го середовища [3, с. 106].

Як зазначає О. Головня важливе місце на світовому ринку сільськогосподарської техніки займає європейський. Європейський ринок сільськогосподарського обладнання перебуває на стадії високої зрілості, хоча сільськогосподарський сектор у Європі ніколи не припиняв працювати над інноваціями для сільськогосподарського обладнання, і кожен цикл приносить нові технологічні інновації [4].

Як зазначає Н. Савченк, введення політики критичного імпорту може призвести до збільшення виробництва сільськогосподарської техніки в Україні на 20–30%, створюючи нові робочі місця та знижуючи залежність від імпорту [5].

В той же час, І. Губарев зазначає, що за останні роки у глобальному аграрному секторі спостерігається стійке зростання вартості сільськогосподарської техніки, зумовлене технологічним прогресом, нормативними змінами та ринковою динамікою [6].

Основним завданням інновацій в агросекторі є розроблення адаптованих сільгоспмашин, а саме посухостійких і низьковуглецевих моделей, що відповідають міжнародним екостандартам. Модульні доповнення на кшталт GPS-моніторингу й сенсорів продуктивності стимулюють аграріїв переходити до сучасних рішень, адже зменшують операційні витрати та ризики [7, с. 18].

В той же час В. Петров зауважує, що поглиблення процесів глобалізації та міжнародної інтеграції сприяють посиленню узгодженості й тісній координації роботи усіх провідних світових виробників галузі сільськогосподарського машинобудування [8, с. 44].

Незважаючи на складність процесів глобалізації та стрімке зростання вартості інноваційних рішень на світових ринках, реальний стан технічної оснащеності вітчизняного агросектору визначається внутрішньою

спроможністю господарств до відтворення власного парку машин. Синтез думок науковців підтверджує, що ефективно поєднання інвестиційного потенціалу з раціональним використанням капіталовкладень є критично необхідним для подолання ринкової нестабільності. Для глибшого розуміння поточної ситуації та перевірки теоретичних припущень щодо дефіцитного характеру оновлення засобів механізації, доцільно проаналізувати фактичні статистичні дані про рух основних видів техніки протягом 2024 року (табл. 1).

Представлені у таблиці дані дозволяють провести комплексний аналіз інтенсивності процесів оновлення та вибуття сільськогосподарської техніки у двох ключових групах господарювання, розкриваючи реальний стан відтворення технічного потенціалу галузі. Кількісні показники свідчать про наявність стійкої та тривожної тенденції до скорочення парку за більшістю стратегічних позицій, оскільки фактичні обсяги списання техніки суттєво випереджають темпи її закупівлі. Зокрема, у сегменті аграрних підприємств кількість вибуття тракторів і плугів перевищує надходження, що веде до поступового зниження сумарної енергетичної потужності господарств. Найбільш критична ситуація спостерігається у групі зернозбиральних комбайнів, де обсяги списання майже в 1,6 рази випередили нові закупівлі, що в довгостроковій перспективі загрожує дотриманню агротехнічних термінів збирання врожаю. Єдиною категорією серед підприємств, що демонструє позитивну динаміку, є обприскувачі, де кількість придбаних одиниць значно перевищила вибуття, що підтверджує зміну пріоритетів аграріїв у бік інтенсифікації захисту рослин навіть за умов дефіциту ресурсів. Водночас у господарствах населення спостерігається технологічна стагнація, оскільки за величезної кількості наявної техніки частка її щорічного оновлення не досягає навіть одного відсотка, що свідчить про використання морально та фізично застарілих машин. Таким чином, статистичні дані відображають не лише кількісні зміни, а й глибокі структурні зсуви в пріоритетах технічного забезпечення, вказуючи на необхідність термінового стимулювання інвестиційних процесів у галузі.

Аналіз загальнодержавних тенденцій руху сільськогосподарської техніки логічно доповнюється дослідженням її територіального розподілу, оскільки регіональні особливості аграрного виробництва та безпекова ситуація

Таблиця 1

Рух сільськогосподарської техніки в Україні (2024 рік)

Вид техніки	Тип господарства	На початок року	Надійшло (куплено)	Вибуло (списано)	На кінець року
Трактори	Підприємства	128410	11920	12380	127 950
	Населення	322480	3150	3460	322 170
Комбайни зернові	Підприємства	28150	2140	3510	26780
	Населення	31720	420	1150	30990
Плуги	Підприємства	58320	2950	5420	55850
	Населення	71130	580	2120	69590
Сівалки	Підприємства	75900	3880	6510	73270
	Населення	71310	610	1950	69970
Культиватори	Підприємства	82450	4210	6130	80530
	Населення	81650	940	2310	80280
Обприскувачі	Підприємства	31200	2 640	1920	31920
	Населення	13600	480	520	13560
Косарки	Підприємства	14180	850	1420	13610
	Населення	10320	220	300	10240

Джерело: сформовано авторами на основі [9]

безпосередньо впливають на концентрацію технічного потенціалу. Для виявлення просторових диспропорцій у забезпеченості енергетичними засобами та оцінки ролі окремих областей у формуванні сумарної потужності галузі необхідно звернутися до показників наявності тракторів у розрізі регіонів України (табл. 2).

Аналіз представлених статистичних даних свідчить про значну нерівномірність технічного забезпечення регіонів України, що зумовлено як природно-економічним потенціалом областей, так і безпосереднім впливом воєнних факторів на аграрну інфраструктуру. Оцінка кількісних показників дозволяє констатувати, що беззаперечним лідером за рівнем технічної оснащеності є Вінницька область, де зосереджено понад 31 тисячу тракторів, що складає вагомую частку загальнодержавного парку та підкреслює стратегічне значення регіону у забезпеченні продовольчої безпеки. Високі показники наявності техніки також демонструють Полтавська, Дніпропетровська та Одеська області, що підтверджує інтенсивний характер агровиробництва у центральних та південних регіонах, де навіть за умов високих ризиків зберігається значна концентрація технічного ресурсу.

Водночас спостерігається глибока криза технічного потенціалу у прифронтових областях, зокрема Херсонській та Запорізькій, де

кількість наявної техніки є мінімальною, що відображає масштабні втрати основних засобів та критичну необхідність їх першочергового відновлення. Характерною особливістю для всіх без винятку регіонів залишається переважання кількості одиниць техніки у господарствах населення над показниками підприємств, хоча саме корпоративний сектор забезпечує основний обсяг товарного виробництва та потребує більш динамічного оновлення енергонасиченими машинами. Таким чином, територіальний зріз наявності тракторів підтверджує необхідність розробки диференційованої державної політики, яка б враховувала регіональні диспропорції та стимулювала відновлення технічного потенціалу найбільш постраждалих територій за збереження лідируючих позицій аграрно розвинених областей.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що сучасний стан технічного потенціалу аграрних підприємств України перебуває у фазі рецесійного відтворення, що зумовлено поєднанням критичного браку інвестиційних ресурсів, зростання вартості засобів механізації та високих безпекових ризиків. Аналіз динаміки руху техніки протягом 2024 року підтвердив гіпотезу про прогресуюче технологічне відставання галузі, оскільки за ключовими категоріями енергетичних та ґрунтообробних машин (трактори, зернозби-

Таблиця 2

Наявність тракторів по областях України (2024 рік), шт

Область	Усі господарства (од.)	Підприємства (од.)	Господарства населення (од.)
Україна (всього)	450120	127950	322 170
Вінницька	31405	8390	23 015
Волинська	18105	2940	15 165
Дніпропетровська	24450	7120	17 330
Житомирська	19810	4095	15 715
Закарпатська	12290	645	11 645
Запорізька*	9350	2780	6 570
Івано-Франківська	14730	1535	13195
Київська	20150	6215	13935
Кіровоградська	22860	6815	16045
Львівська	21380	3110	18270
Миколаївська	17620	5085	12535
Одеська	23060	6 030	17030
Полтавська	25760	7 960	17800
Рівненська	16930	2 445	14485
Сумська	15390	4 805	10585
Тернопільська	17070	3 940	13130
Харківська*	16150	5 380	10770
Херсонська*	7760	1 240	6520
Хмельницька	21010	5 600	15410
Черкаська	20370	5 930	14440
Чернівецька	11235	1 145	10090
Чернігівська	15150	4 700	10450

Джерело: сформовано авторами на основі [9]

ральні комбайни, плуги) обсяги списання суттєво перевищують обсяги нових надходжень. Найбільш загрозлива ситуація зафіксована у сегменті зернозбиральної техніки, де дефіцитне оновлення створює прямі ризики для дотримання агротехнічних термінів збирання врожаю та збереження його якості.

Доведено, що на тлі загального скорочення парку машин спостерігається трансформація інвестиційних пріоритетів агропідприємств у бік інтенсифікації захисту рослин. Це підтверджується позитивною динамікою оновлення парку обприскувачів, що є єдиною групою техніки з позитивним сальдо надходжень. Така тенденція свідчить про намагання агра-

ривів компенсувати кількісний дефіцит техніки за рахунок підвищення продуктивності наявних площ та впровадження точкових технологічних інновацій. Водночас виявлено глибоку структурну деформацію технічного потенціалу в господарствах населення, де значна кількість наявної техніки поєднується з нульовими темпами її модернізації, що консервує низькоефективні методи обробітку землі.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі мають бути зосереджені на розробці механізмів фінансового лізингу та пільгового кредитування для придбання адаптованих сільгоспмашин з високим рівнем цифровізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Коваль В.В., Савенко І.І., Гонтарук Я.В., Метіль Т.К., Дроздова В.А., Асауленко Н.В. Фінансово-кредитне забезпечення зернового виробництва в аграрних підприємствах: стратегічні підходи до мінімізації ризиків та забезпечення продовольчої безпеки. *Бізнес Інформ*. 2025. № 9. С. 297-309. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-9-297-309>
2. Zarembo O., Sakhno A., Chesnik N., Nitsenko V., Chikov I., Zakharova T., Boltovska L. Capital Investments in Sustainable Development of Land Resources of Ukrainian Agrarian and Industrial Complex Enterprises: Assessment, Modeling, Optimization. *Rocznik Ochrona Srodowiska*. 2025. Vol. 27. P. 722-737. DOI: <https://doi.org/10.54740/ros.2025.058>
3. Єфімцева Л. О. Теоретичні та практичні засади цінової кон'юнктури на ринку агротехнологічних послуг в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 12. С. 102-109. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.12.102>
4. Головня О.М., Чемерис Ю. С. Організаційно-економічні чинники формування національного ринку сільськогосподарської техніки. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 63. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4116/4046> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-50>
5. Савченко Н.Л. Економічні наслідки введення терміну критичного імпорту для ввезення сільськогосподарської техніки. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 59. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3414/3342> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-68>
6. Губарев І.А. Огляд підходів до прогнозування попиту на сільськогосподарську техніку. *Економіка та суспільство*. 2025. Випуск 81. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7115/7065> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-96>
7. Губарев І.А. Аналіз факторів та показників, які впливають на попит на сільськогосподарську техніку. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 19. С. 1-21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15734633>
8. Petrov V., Zakharchuk O., Navrotskyi Ya. Modern tendencies of formation of the market of forage harvesting machinery. *Ekonomika APK*. 2021. Volume 28. Issue 7. P. 38-49. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202107038>
9. Наявність сільськогосподарської техніки. URL: <https://data.gov.ua/dataset/c22eb3a3-d753-43ce-aadc-4562d8fbfa68> (дата звернення 12.02.2025)

REFERENCES:

1. Koval V.V., Savenko I.I., Hontaruk Ya.V., Metil T.K., Drozdova V.A., Asaulenko N.V. (2025). Finansovo-kredytne zabezpechennia zernovoho vyrobnytstva v ahrarynykh pidpriemstvakh: stratehichni pidkhody do minimizatsii ryzykiv ta zabezpechennia prodovolchoi bezpeky [Financial and credit support for grain production in agricultural enterprises: strategic approaches to minimizing risks and ensuring food security]. *Biznes Inform*. № 9. S. 297-309. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-9-297-309>
2. Zarembo O., Sakhno A., Chesnik N., Nitsenko V., Chikov I., Zakharova T., Boltovska L. (2025). Capital Investments in Sustainable Development of Land Resources of Ukrainian Agrarian and Industrial Complex Enterprises: Assessment, Modeling, Optimization. *Rocznik Ochrona Srodowiska*. Vol. 27. P. 722-737. DOI: <https://doi.org/10.54740/ros.2025.058>
3. Iefimtseva L. O. (2024). Teoretychni ta praktychni zasady tsinovoi koniunktury na rynku ahrotekhnolohichnykh posluh v Ukraini [Theoretical and practical principles of pricing conditions in the agricultural technology services market in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 12. S. 102-109. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.12.102>
4. Holovnia O.M., Chemerys Yu. S. (2024). Orhanizatsiino-ekonomichni chynnyky formuvannia natsionalnoho rynku silskohospodarskoi tekhniki [Organizational and economic factors of the formation of the national agricultural machinery market]. *Ekonomika ta suspilstvo*. Vyp. 63. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4116/4046> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-50>
5. Savchenko N.L. (2024). Ekonomichni naslidky vvedennia terminu krytychnoho importu dlia vvezennia silskohospodarskoi tekhniki [Economic consequences of introducing a critical import deadline for the import of agricultural machinery]. *Ekonomika ta suspilstvo*. Vypusk 59. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3414/3342> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-68>
6. Hubariev I.A. (2025). Ohliad pidkhodiv do prohnozuvannia popytu na silskohospodarsku tekhniku [Overview of approaches to forecasting demand for agricultural machinery]. *Ekonomika ta suspilstvo*. Vypusk 81. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7115/7065> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-96>

7. Hubariev I.A. (2025). Analiz faktoriv ta pokaznykiv, yaki vplyvaiut na popyt na silskohospodarsku tekhniku [Analysis of factors and indicators that influence the demand for agricultural machinery]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*. № 19. S. 1-21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15734633>

8. Petrov V., Zakharchuk O., Navrotskyi Ya. (2021). Modern tendencies of formation of the market of forage harvesting machinery. *Ekonomika APK*. Volume 28. Issue 7. R. 38-49. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202107038>

9. Naiavnist silskohospodarskoi tekhniky [Availability of agricultural machinery] URL: <https://data.gov.ua/dataset/c22eb3a3-d753-43ce-aadc-4562d8fbfa68> (data zvernennia 12.02.2025).

Дата надходження статті: 16.03.2026

Дата прийняття статті: 03.04.2026

Дата публікації статті: 07.04.2026